RAADSVOORSTEL GEMEENTE SOEST

Gemeente Soest

Portefeuillehouder:
Aukje Treep-van Hoeckel

Zaaknummer:
122512

Onderwerp:
Nota bodembeheer met bodemkwaliteitskaart, inclusief PFAS-beleid

Voorgesteld raadsbesluit

1. De Nota bodembeheer gemeente Soest 2021-2031 vast te stellen, met inachtneming van de toevoeging van de paragraaf over plaagsoorten na de terinzagelegging.
2. De Beleidsnota PFAS met bijbehorende Bodemkwaliteitskaart PFAS vast te stellen.
3. Het besluit tot uitbreiding van het bodembeheergebied te mandateren aan het college van burgemeester en wethouders.
4. De bestaande Nota bodemfunctieklassenkaart uit 2013 in te trekken op de dag van inwerkintreding van de Nota bodembeheer gemeente Soest 2021-2031.

Samenvatting
In de nota bodembeheer van de gemeente Soest zijn de mogelijkheden beschreven voor het toepassen en hergebruiken van grond en baggerspecie. De nota bodembeheer geeft regels en richtlijnen voor iedereen die bij het voorbereiden van projecten of het uitvoeren van bodemwerken rekening moet houden met de kwaliteit van de bodem. In de nota staat hoe beschikbare vrijgekomen grond (en baggerspecie) op en in de landbodem van de gemeente Soest mag worden opgeslagen, hergebruikt of toegepast en welke regels en procedures hierbij gelden voor professionele gebruikers zoals ontwikkelaars en aannemers. De nota volgt hierbij zoveel mogelijk de algemene landelijke regels. Wel is er gekozen voor een gebiedsspecifieke invulling van het beleid. Hierdoor sluit het beleid aan bij de functie, kwaliteit en ontwikkelingen van een gebied. Op basis van een grote set aan bodemgegevens is de bodem van Soest ingedeeld naar kwaliteit. Daarnaast zijn nieuwe stoffen zoals PFAS toegevoegd en is een paragraaf opgenomen over plaagsoorten als Japanse duizendknoop en reuzenberenklauw. Met deze aanpassingen is het bodembeheerbeleid van Soest weer actueel en is het beleid rondom het grondverzet ook klaar voor de invoering van de Omgevingswet.

Aanleiding
Bij graafwerkzaamheden en bij het baggeren van watergangen komt grond en/of baggerspecie vrij. De vrijkomende grond en baggerspecie willen we zoveel als mogelijk hergebruiken, zodat minder materiaal wordt gestort en minder primaire grondstoffen worden gewonnen. Bovendien willen we dat de kwaliteit van de bodem aansluit bij het gewenste gebruik, als onderdeel van duurzaam bodembeheer. De wet- en regelgeving voor het ontgraven en toepassen van grond en baggerspecie is vastgelegd in het Besluit bodemkwaliteit. Het is niet zonder meer toegestaan grond en baggerspecie ergens te ontgraven en op een andere plaats neer te leggen of te gebruiken. Voorkomen moet worden dat het gebruik van grond en baggerspecie de ontvangende bodem verontreinigt en risico's vormt voor het (toekomstige) bodemgebruik. Het Besluit bodemkwaliteit biedt gemeenten en andere bevoegde gezagen de beleidsvrijheid om de regels gebiedsspecifiek te maken, zodat deze aansluiten bij het karakter van het gebied en de gebiedsopgave.

Begin 2020 maakte het college de keuze om het gemeentelijke, duurzaam bodembeheerbeleid vorm te geven door een nota bodembeheer met een bodemkwaliteitskaart op te stellen. De raad is hiervan met een raadsbericht d.d. 28-02-2020 op de hoogte gesteld. Voor alle gemeenten in de provincie Utrecht is ook bodembeleid voor PFAS opgesteld, als onderdeel van de nota bodembeheer. Bij de raad ligt de bevoegdheid om dit beleid vast te stellen. De kaarten behorend bij de nota bodembeheer, zijn de instrumenten voor dit duurzame beleid. De nota bodembeheer geeft regels en richtlijnen voor iedereen die bij het voorbereiden van projecten of het uitvoeren van bodemwerken rekening moet houden met de kwaliteit van de bodem. De nota's zijn opgesteld volgens het stappenplan uit de Richtlijn bodemkwaliteitskaarten (Ministeries van VROM en V&W, september 2007). De stukken hebben zes weken ter inzage gelegen. De terinzagelegging heeft niet geleid tot inhoudelijke wijzigingen.

Beoogd resultaat
Het beleid zorgt voor duidelijke regels en richtlijnen voor iedereen die bij het voorbereiden van projecten of het uitvoeren van bodemwerken rekening moet houden met de kwaliteit van de bodem in Soest. Hierdoor wordt het toepassen van grond eenvoudiger, sneller en duurzamer.

Argumenten
1.1 De Nota bodembeheer biedt heldere regels en richtlijnen voor het ontgraven en toepassen van grond in Soest.
Met de nota bodembeheer wordt beoogd kortere doorlooptijden, regionale circulariteit, financieel voordeel en milieuvoordeel te behalen als onderdeel van een circulaire economie. Het beleidsmatig verankeren van het bodembeheerbeleid betekent dat voor de activiteiten grondverzet, bodemsanering, bouwen en ruimtelijke planvorming de bodemkwaliteit zo eenduidig mogelijk wordt beoordeeld. Dit maakt het beleid helder voor inwoners en bedrijven in de gemeente en voor bedrijven die binnen de gemeente werkzaamheden in de bodem uitvoeren.

1.2 De nota bodembeheer zorgt voor duurzaam en efficiënt hergebruik van vrijkomende grond.
De Omgevingswet die naar verwachting in 2022 inwerking treedt, richt zich onder andere op het duurzaam en efficiënt beheren en gebruiken van de bodem en de ondergrond. Hergebruik van bouwstoffen is ook één van de doelstellingen van het Besluit bodemkwaliteit. Met het gebiedsspecifieke beleid in de nota bodembeheer geven we hier invulling aan. Bij het gebiedsspecifieke beleid is een afweging gemaakt tussen enerzijds de risico's voor bodemverontreiniging en behoud van de bestaande bodemkwaliteit en anderzijds de mogelijkheden voor hergebruik of toepassing van grond binnen de gemeente. De voordelen van gebiedsspecifiek beleid zijn:

- Gebiedseigen grond kan in daarvoor aangewezen zones worden gebruikt;
- De aankoop van primaire grondstoffen (zoals zand uit zandwinputten) en secundaire grondstoffen (zoals grond van een grondbank) vermindert;
- Transportkosten en –afstanden (en daarmee uitstoot) minimaliseren;
- Er wordt beter en sneller voorzien in de grondbehoefte bij locatieontwikkelingen (vergroten aanbod van toepasbare grond en werk met werk maken).

1.3 Het toevoegen van een paragraaf over plaagsoorten is noodzakelijk om verdere verspreiding van deze soorten via grondverzet te voorkomen.
Leusden en Amersfoort hebben in hun nota's bodembeheer een paragraaf opgenomen om het verspreiden van plaagsoorten zoals Japanse duizendknoop en reuzenberenklauw bij grondverzet te voorkomen. Dit maakt het noodzakelijk om voor Soest ook zo'n paragraaf op te nemen. In

Soest hebben wij met deze soorten ook problemen. Bovendien bestaat bij het niet toevoegen van een paragraaf hierover het risico dat grond met deze plaagsoorten erin juist in Soest wordt toegepast, omdat het in Leusden en Amersfoort niet mag.

2.1 Met het vaststellen van de beleidsnota PFAS voldoen we aan de verplichting van de Staatssecretaris.
De beleidsnota PFAS maakt het uitruilen van licht PFAS-houdende grond in de provincie Utrecht onder strenge voorwaarden weer mogelijk. Door de Staatsecretaris is in het "Tijdelijk handelingskader voor hergebruik van PFAS-houdende grond en baggerspecie" (8 juli 2019) aangegeven dat de stofgroep PFAS per 1 oktober 2019 verplicht moet worden meegenomen in gebiedsspecifiek bodembeleid. Hieraan voldoen we door de Beleidsnota PFAS met Bodemkwaliteitskaart PFAS vast te stellen.

3.1 Het mandateren van deze bevoegdheid aan het college scheelt werk en levert geen risico op voor de bodemkwaliteit.
De nota bodembeheer maakt het niet alleen mogelijk om binnen de gemeente Soest gemakkelijker grond toe te passen, maar ook tussen gemeenten met een vastgestelde nota bodembeheer. Wanneer een nieuwe gemeente een nota bodembeheer vaststelt kan de gemeente Soest besluiten het beheergebied naar deze gemeente uit te breiden, om grondstromen tussen deze gemeenten mogelijk te maken. Hiermee worden niet alleen de mogelijkheden vergroot om grond van buiten het beheergebied op het grondgebied van Soest toe te passen, maar worden ook de afzetmogelijkheden van de in de gemeente Soest vrijkomende grond vergroot. Het besluiten tot uitbreiden van het beheergebied tot buiten het voornoemde beheergebied is een bevoegdheid van de raad. Omdat dit een voortzetting van het beleid uit de nota bodembeheer is, wordt de raad om praktische redenen voorgesteld om het nemen van dit besluit te mandateren aan het college.

4.1 De nota bodembeheer vervangt de bestaande Nota bodemfunctieklassenkaart uit 2013.
De Nota bodemfunctieklassenkaart uit 2013 is niet meer actueel en voldoet niet aan de bestaande wet- en regelgeving. Met de nota bodembeheer en beleidsnota PFAS voldoen we weer aan alle wet- en regelgeving.

Kanttekeningen
1. Het beleid en de bodemkwaliteitskaart moeten regelmatig worden geactualiseerd.
De nota bodembeheer wordt vastgesteld voor een periode van maximaal 10 jaar. De bodemkwaliteitskaart heeft een geldigheid van maximaal 5 jaar. Na 5 jaar kan ervoor gekozen worden om de kaart nog 5 jaar te verlengen. Om te bepalen of de kaart ongewijzigd verlengd kan worden, moeten we een verplicht stappenplan voor evaluatie doorlopen. Nieuwe gegevens en/of regelgeving kunnen leiden tot een noodzaak tot herziening van de kaarten en/of de nota bodembeheer. Als er wijzigingen zijn moet de kaart opnieuw door de raad worden vastgesteld. Zo nodig dient ook de nota bodembeheer na 5 jaar te worden aangepast en opnieuw te worden vastgesteld door de raad. Als er geen wijzigingen zijn kan het verlengingsbesluit door het college worden genomen.

2. Het toevoegen van de paragraaf over het voorkomen van verspreiden plaagsoorten (flora) bij grondverzet na de terinzagelegging zou kunnen leiden tot beroep.
De wetgever gaat er eigenlijk vanuit dat een besluit na terinzagelegging alleen gewijzigd kan worden naar aanleiding van ingebrachte zienswijzen. In dit geval vindt de wijziging ambtshalve plaats. Mocht een belanghebbende het daar niet mee eens zijn, dan kan hij of zij tegen het besluit beroep aantekenen bij de Afdeling bestuursrechtspraak RvS (op grond van artikel 50 Besluit Bodemkwaliteit). Het gaat echter voor belanghebbenden niet om een wezenlijk onderdeel van de nota. Daarom hebben wij het (ontwerp)besluit niet opnieuw ter inzage gelegd. Wij verwachten geen beroep.

Kosten, baten, dekking

Kosten
Er zijn geen kosten verbonden aan dit besluit.

Baten
Er zijn geen baten verbonden aan dit besluit.

Dekking
Er is geen dekking benodigd omdat er geen kosten aan dit besluit verbonden zijn.

Aanpak (specifiek voor de raad)
Na vaststelling worden de beleidsstukken bekendgemaakt in de Soester Courant en gepubliceerd op overheid.nl. Het beleid treed in werking de dag na publicatie op overheid.nl. Op diezelfde dag wordt de bestaande Nota bodemfunctieklassenkaart uit 2013 ingetrokken. Ook wordt de nota bodembeheer aangeboden aan omliggende gemeenten.

Iedere vijf jaar evalueren en actualiseren we het beleid en de bodemkwaliteitskaart indien nodig.

Communicatie
Na vaststelling worden de beleidsstukken bekendgemaakt in de Soester Courant en gepubliceerd op overheid.nl. Ook wordt de nota bodembeheer aangeboden aan omliggende gemeenten.

(Uitkomsten) advies en inspraak
De nota bodembeheer met bodemkwaliteitskaart is mede opgesteld door de RUD Utrecht. De stukken hebben zes weken ter inzage gelegen. We ontvingen één reactie, van een belanghebbende die aangaf aan dat de nota bodembeheer als geroepen komt. Het biedt zijn bedrijf heldere regels in de dagelijkse bedrijfswerkzaamheden en duidelijkheid bij externe audits voor certificeringen.

Wettelijke grondslag en/of kader:
In een nota bodembeheer is het landelijke beleid inzake grondverzet van schone en licht verontreinigde grond (het Besluit bodemkwaliteit), op maat gemaakt voor de gemeente. Door de Staatsecretaris is in het “Tijdelijk handelingskader voor hergebruik van PFAS houdende grond en baggerspecie” (8 juli 2019) aangegeven dat de stofgroep PFAS per 1 oktober 2019 verplicht moet worden meegenomen in gebiedsspecifiek bodembeleid.

Begin 2020 maakte het college de keuze om middels een nota bodembeheer met bodemkwaliteitskaart gebiedsspecifiek bodembeleid op te stellen. De raad is hiervan middels een raadsinformatiebrief d.d. 28-02-2020 op de hoogte gesteld.

Beleidsevaluatie
Iedere vijf jaar evalueren en actualiseren we het beleid en de bodemkwaliteitskaart indien nodig.

Referendum
N.v.t.

Ondertekening

Soest, 25 november 2021

Burgemeester en wethouders van Soest,

De secretaris,	de burgemeester
Koen van Veen	Rob Metz